

ADVENTNÍ CESTA POD ŠIRÝM NEBEM

Úvod do adventní doby – základní informace, symboly a postavy

Věk: pro předškolní a 1. až 2. třídu ZŠ

Účel: vytvořit si v celku i v detailech obraz o adventním období a jeho smyslu.

Výhody:

- Modifikace pomůcky Adventní cesta ve čtyřech katechezích, kterou můžete využít na vycházce, výletě, venkovním setkání, zvláště pokud není možné se scházet ve větším počtu v místnosti
- Může obsahovat všechno to, co k ADVENTU patří... + vytvoření soupisu
- Zahrnuje: liturgii, postavy, zvyklosti, interakci, zážitkovou formu sdělení, souvislosti, vědomí návaznosti; vytváří vědomí, že každý z účastníků je součástí tohoto příběhu...

Co potřebujeme:

- Pevný kartón velkého formátu (např. 100x70cm nebo větší...) – možné sehnat např. v obchodě; bílé křídly (případně klubko provázku) na vyznačení cesty; jesličky (dřevěné nebo natištěné); papíry různých barev formátu A4; kameny; svíčka a zápalky; pastelky nebo fixy; fialová a růžová křída.
- Stopy z papíru o velikosti nejméně 30 cm podle počtu dětí, papír s notami na roráty
- Obrázky – vytištěné v přiměřené velikosti – viz příloha.
 - o Čtyři obrázky kostelů a čtyři nápisy 1. – 4. adventní neděle
 - o Čtyři nápisy BDĚLOST – TICHŮ – RADOST – BŮH KONÁ a čtyři obrázky zvířat ZAJÍC – VELBLOUD – DELFÍN – HOLUBICE + další obrázky zvířat (katecheta je předem rozmístí v prostoru, kde se bude katecheze odehrávat)
 - o Obrázek adventního věnce
 - o Pět obrazů hlavních postav adventu: Jan Křtitel, Maria, Izaiáš, Archanděl Gabriel, Josef

Ke scénáři:

- Pasáže s označením **Rozhovor s dětmi** naznačují osu diskuse katechety a dětí. Do závorky vkládáme předpokládané odpovědi. Text je pouze nezávazným návodem, lze pracovat i dle vlastního scénáře.
- Text uvedený *červenou kurzívou* naznačuje předpokládanou činnost dětí a katechety. Černou kurzívou jsou označeny drobné metodické pokyny.

ÚVODNÍ PÍSEŇ:

V úvodu si s dětmi můžeme zazpívat vhodnou písničku, např.:

Před tebou – Hosana modrá 622

<https://www.youtube.com/watch?v=pD3Mk6ZyXpU>

Připravujte cestu – Hosana modrá 214

<https://www.youtube.com/watch?v=aHxeJtp4om4>

SLOVO ADVENT

Rozhovor s dětmi: Děti, co nás zanedlouho čeká? Jaké období? (Advent). Ví někdo, co znamená slovo ADVENT – je to takové zvláštní slovo, které se běžně nepoužívá...

Slovo ADVENT napíšeme na okraj kartónu a vyslechneme různé nápady dětí. Správné a skoro správné odpovědi pochválíme.

Informace o adventu můžeme zapisovat trojím způsobem:

- 1. Slovo ADVENT napíšeme přes celý velký kartón a pod něj pak přikládáme další menší kartóny s informacemi o adventu.*
- 2. Slovo ADVENT napíšeme na velký kartón jako nadpis a pod něj pak připisujeme všechny ostatní informace o adventu.*
- 3. Slovo ADVENT napíšeme křídou na zem velkým písmem jako nadpis a pod něj pak připisujeme všechny ostatní informace o adventu.*

V tomto materiálu budeme dále vycházet z varianty a)

Rozhovor s dětmi: Advent znamená „přícházení, příchod“ – celý tenhle čas znamená přícházení, chození, putování...

A když někam jdeme, co budeme potřebovat? Po čem chodíme? Potřebujeme CESTU. Proto si ji teď nakreslíme sem na zem.

Katecheta rozdává dětem křídly a dětem naznačí, jak velká by cesta měla být. Nechá je pak dostatečně dlouhou cestu vytvořit. Cestu lze podle typu terénu vyznačit i jinak – vyryt, vyrovnat z přírodnin, případně vyznačit provázkem.

CESTA

Rozhovor s dětmi: Takže už máme cestu. Ještě pořád ale nevíme, odkud a kam máme jít. Proto si na naší cestě vyznačíme začátek – start.

Začátek cesty vyznačíme také bílou křídou nebo jiným výrazným způsobem.

Máme tady adventní cestu, ale kam nás má dovést? Kam vlastně vede **advent**? Co je na konci **adventu**? (Vánoce)

A co jsou to Vánoce? Narození Ježíška (*můžeme použít i jiné označení, na které jsou děti zvyklé*). A kde se Ježíšek narodil? (V Betlémě, v chlévě) A víme, že Panna Maria, jeho maminka, ho položila... (do jesliček)

Takže teď už víme, kam naše cesta směřuje – k Ježíškovi, který leží v jesličkách... Kdo by chtěl namalovat jesličky?

Požádáme děti, aby na konec cesty umístily jesličky (reálné, případně obrázek viz příloha)

ADVENT A CO K NĚMU PATŘÍ

Hovoříme s dětmi obecně na téma ADVENT a informace, které jsme už zjistili, zapisujeme výrazně pod hlavní nápis po levé straně kartónu.

DÉLKA:

Rozhovor s dětmi: Teď už víme, kam o adventu jdeme, ale ještě nevíme, jak je takový advent dlouhý. Co myslíte, děti, je hodně dlouhý nebo ne? Jak asi? Každý rok je advent trochu jinak dlouhý, ale jednu věc víme přesně: kolik má nedělí. Kolik myslíte, že jich je? (Čtyři)

Vedoucí označí další tři body (první adventní neděle je čára, kterou jsme již nakreslili), podle kterých děti vymalují pásy přes cestu (bílou křídou tak, že pásy budou mít uprostřed prázdné místo) označující čtyři adventní neděle. Vedle počáteční čáry děti položí nápis 1. adventní neděle (může být předem natištěný „prázdným písmem“ a děti ho mohou případně vybarvit) a podobně to uděláme u dalších adventních nedělí. K jednotlivým pásům a názvům mohou děti také přidávat natištěné kostelíky, které mohou předem vymalovat (pokud je na to dost času). Pod hlavní nápis přidáme další kartón s nápisem: Čtyři adventní neděle (třetí je „Gaudete“)

HLAVNÍ TÉMATA A SYMBOLY ZVÍŘAT JEDNOTLIVÝCH NEDĚLÍ

Rozhovor s dětmi: Teď už víme, že advent má čtyři neděle. Každá z těchto nedělí má svoje zvláštní hlavní téma, a to si můžeme zobrazit pomocí některých zvířat, která nám je budou připomínat.

O první adventní neděli se hodně hovoří o BDĚLOSTI. Proto jsme jako bdělé zvíře vybrali ZAJÍCE, o kterém se odedávna vypráví pověsti, že skoro nespí, a když už trochu dřímá, má přitom otevřené oči.

O druhé adventní neděli se hovoří nejvíce o Janu Křtiteli, který žil na poušti a oblékal se do velbloudí srsti. A poušť je místem TICHÁ. Když chceme zaslechnout Boží hlas, musíme být potichu, proto jsme jako symbol vybrali VELBLOUDA.

Třetí adventní neděle se jmenuje RADOSTNÁ (Gaudete). Co myslíte, jaké zvíře vám přijde jako radostné, veselé, které se usmívá? (*Můžeme nechat děti vyjádřit názor*) My jsme jako symbol radosti vybrali DELFÍNA.

O čtvrté adventní neděli se hovoří o ZVĚSTOVÁNÍ; anděl Gabriel přišel Marii oznámit od Boha, že na ni sestoupí Duch svatý a ona se stane matkou jeho Syna. Zvěstování nám vypráví, jak Bůh působí, když jsme bdělí – potom dokážeme v tichu naslouchat a také se radovat z dobrých věcí. Naším symbolem bude HOLUBICE, protože Duch svatý se v Písmu na některých místech objevuje právě v této podobě. Holubice je symbolem čistoty, krásy a letu.

Schéma adventních nedělí je tedy následující:

- 1. adventní neděle:** Bdělost - Zajíc
- 2. adventní neděle:** Jan Křtitel - Ticho - Velbloud (pouštní zvíře, Jan byl oblečen do jeho srsti)
- 3. adventní neděle:** Radost - Delfín (Neděle Gaudete)
- 4. adventní neděle:** Zvěstování - Duch svatý koná - Holubice

Rozhovor s dětmi: Vaším úkolem teď bude najít obrázky našich čtyř zvířat. Přineste je sem a položte k nedělím, ke kterým patří.

Děti položí nejdříve k jednotlivým nedělím nápisy s hlavními tématy: BDĚLOST, TICHÁ, RADOST, BŮH KONÁ. Pak se děti rozběhnou po zahradě a budou mezi mnoha jinými zvířaty hledat obrázky těch, která přidají k jednotlivým nedělím.

STOPY

Rozhovor s dětmi: Teď už máme cestu a cíl a také už víme, že musíme být bdělí, takže se konečně můžeme vydat na cestu... Každý si teď může vzít jednu stopu (*rozdáme dětem předem připravené stopy z papíru*), namalovat na ni svůj obličej nebo svoji značku a položit ji kamkoliv na cestu.

Můžeme se teď zamyslet, co to znamená jít k jesličkám, jít k Ježíškovi. Jak asi se můžeme tvářit, jaká bude ta cesta?

Necháme děti odpovídat, vybereme nejvýstižnější nápady, zdůrazníme je a navrhneme, aby si děti do svých stop namalovaly obličej s patřičnou tváří: přemýšlející, vážnou, radostnou, očekávající, nadějnou, šťastnou, se svatozáří, vtipnou atd. Můžeme se také zeptat, jak by se MOHL tvářit ten, kdo k jesličkám nejde: třeba smutně, naštvaně, osamoceně, znuděně atd.

Vy jste sice ty stopy položily na celou cestu, aby se nám sem všechny vešly, ale ve skutečnosti jsme teprve kde? *Ukážeme si místo, kde na adventní cestě právě jsme...*

BARVA ADVENTU

Rozhovor s dětmi: Děti, co vás napadne, když vidíte barvu, kterou vám ukazují? (*použijeme lístky barevného papíru; viz úvod katecheze*) Co je bílé? Co je červené? Co je modré? Co je zelené? A hnědé? A fialové?

A teď co myslíte, jakou barvu bychom měli vybrat pro advent? *Necháme děti chvíli hádat a odpovědi nehodnotíme, reagujeme až na správný výběr.*

Správná barva je fialová. Co myslíte, proč zrovna fialová – co by tahle barva mohla znamenat? *Necháme děti opět odpovídat a na konci uzavřeme:*

Fialová je to proto, že je to barva soustředění, přípravy, ztišení; někdy také říkáme, že je to barva pokání. Teď tedy můžete obtáhnout čáry, které nám označují adventní neděle, fialovou barvou. Ale pozor! 3. adventní neděle se jmenuje Gaudete – to je latinsky a znamená to RADOSTNÁ, a proto má barvu růžovou! (*pokud chceme, mohou děti vymalovat i okraje adventní cesty slabě fialovou barvou*). Pod hlavní nadpis napíšeme informaci: Barva – fialová

POSTAVY ADVENTU

Rozhovor s dětmi: K adventu patří i některé osoby, o kterých si čteme v Písmu, a my už jsme si tu některé z nich zmínili. O kom jsme tu už mluvili? (Jan Křtitel, Panna Maria, archanděl Gabriel)

Znáte ještě nějaké další postavy, které si během adventu připomínáme? Je to např. prorok, který mluvil o Ježíši už dávno před tím, než se narodil. (Izaiáš). *Pokud děti neznají pojem prorok, vysvětlíme ho: ukazuje na Boha a někdy také už předem dokáže říci, co se někdy v budoucnu stane. Případně vysvětlíme rozdíl od věštce: ten svým životem neukazuje na Boha.*

Musíme také ještě zmínit muže, který se staral o Marii a pak vychovával Ježíška jako jeho pěstoun. (Josef)

Příslušné obrazy umístíme na adventní cestu: ke 2. a 3. adventní neděli Jana a Izaiáše, ke 4. adventní neděli Marii, Gabriela a Josefa.

CO PATŘÍ K ADVENTU?

ADVENTNÍ VĚNEC

Rozhovor s dětmi: Děti, co ještě k adventu patří, často to v téhle době vidáme a hodně používáme? *Děti hádají, případně jim můžeme napovědět:* Je to kulaté a jsou na tom svíčky? ☺ (Adventní věnec). A kdo ví, kolik je na něm svíček? (Čtyři) Proč zrovna tolik? (Podle počtu adventních nedělí)

Můžeme si ho tady teď namalovat. *(Děti nakreslí adventní věnec křídami, je možné rovněž použít obrázek z přílohy)* A protože už advent brzo začne, můžeme si vymalovat jednu svíčku, kterou už zanedlouho zapálíme. *(Počet svíček měníme podle aktuální doby, kdy katechezi realizujeme)*

Svíčky na adventním věnci si můžeme také vymalovat fialově, ale tu třetí vymalujeme jakou barvou? (Růžovou) Správně, tahle neděle je zvláštní a jmenuje se... (Gaudete) O této neděli si i pan farář může obléci růžový ornát. *Pod hlavní nadpis položíme nápis: Adventní věnec*

RORÁTY

Rozhovor s dětmi: Už víme, že k adventu patří fialová barva a adventní věnec; také se ale během něj zpívají některé zvláštní písně. Říká se jim „RORÁTY“.

Když to slovo řeknu – napadne vás hned něco? Já si třeba hned vzpomenu na takové ty ptáky, kteří pořád létají – rorýsové. (*Fantazii se meze nekladou* ☺) Ale tohle slovo pochází z latinské věty „Rorate coeli desuper“, a to znamená: „Rosu dejte nebesa shůry“. Znamená to, že všichni očekáváme milosti od Pána a chceme, aby už On sám přišel, protože On je pro nás tím největším darem!

Můžeme si teď jednu rorátní píseň zazpívat spolu:

Ejhle, Hospodin přijde a všichni sva-tí je-ho s ním;

a bu-de v den o-nen světlo vel-ké, a-le-lu-ja.

Pod hlavní nápis položíme text rorát s krátkým notovým zápisem.

CESTA – KAMENY

Rozhovor s dětmi: Poslechněme si teď, jak to říká Jan Křtitel, když opakuje slova proroka Izaiáše:

„Hlas volajícího na poušti:

***Připravte cestu** Pánu, vyrovnajte mu stezky!*

Každé údolí ať je zasypáno, každá hora a každý pahorek srovnán;

kde je co křivého, ať je narovnáno, cesty hrbolaté ať se uhladí!

A každý člověk uzří Boží spásu.“

Jan Křtitel říkal, že je potřeba naši cestu pro Pána upravit, a víte, z čeho se dříve dělaly cesty? *(Necháme děti, aby zkusily hádat; oceníme správné odpovědi, ale vyzdvihneme jako nejsprávnější nápad, že cesty se dělaly z kamení)* Vidíte, že tady mám také připravené nějaké kameny. Každý z nás teď může vzít jeden kámen do ruky. Každý tenhle kámen teď bude znamenat nějakou dobrou věc,

- Z které by měl Bůh radost a co by ho potěšilo,
- Co by pomohlo našim rodičům a sourozencům a potěšilo je,
- Čím také můžeme připravit cestu pro našeho Pána.

Teď chvíli přemýšlejte, co by to mohlo být, a pak můžete každý svůj kámen položit na cestu... *(Pokud je ve skupině méně dětí, může si každé z nich vybrat víc kamenů, 2-3, a říci, co všechno mohou znamenat. Děti poté pokládají kameny na cestu a říkají své náměty)*

MODLITBA

Rozsvítíme svíčku a zakončíme setkání modlitbou:

Pane, díky za to, že jsme se tady mohli dnes sejít!

A děkujeme Ti za ADVENT!

Vždyť díky němu se můžeme lépe připravit na Vánoce.

Dej, abychom dokázali být BDĚLÍ a TIŠŠÍ,

Abys nám mohl dát svou RADOST,

abys mohl v našem srdci KONAT to, co chceš Ty sám! Amen

Pro KVN AP vytvořil: David Žofák; kresby: Gabriela Suchlová (s laskavým svolením převzaty z webu deti.vira.cz)